

[Finansministeren.]

— i annoncer eller på anden vis — at opfordre opsparende, for hvem afhentning af beviset er forbundet med særligt besvær, til at benytte sig af den nævnte udvej.

Under henvisning til foranstående og til det af mig tidligere udtalte i sagen er jeg ikke sindet at pålægge eller henstille til kommunerne at foretage en almindelig udsendelse af de resterende hulkort.

Af Dupont til undervisningsministeren (24. juli 1965):

„Vil ministeren lade foretage en landsomfattende undersøgelse, der kan vise, om der gennem en centralisering af undervisningen kan spares klasselokaler og lærere i folkeskolen på landet og i byerne samt i den private skole?“

Baggrunden for spørgsmålet er såvel den fortsatte direkte mangel på lærerkræfter som den indirekte mangel, der vil opstå, dersom man ophævede overarbejdet blandt lærerne (rationeringscirkulæret).

Ved en undersøgelse i Holbæk amt er det blevet hævdet, at der alene i amtets landkommuner kunne spares 98 lokaler, ligesom lærerudgifterne i gennemsnit for landkommunerne kunne reduceres med $\frac{1}{2}$ mill. kr.

Når det tages i betragtning, at Holbæk amt forud har været det amt, der tidligst var inde på en rationalisering af skolebyggeriet, forekommer det ikke urimeligt at antage, at såvel staten som kommunerne kunne spare betydelige summer, dersom resultatet af en landsomfattende undersøgelse blot så nogenlunde kommer til at følge tendensen fra Holbæk amt.

At de private skoler bør tages med i undersøgelsen, skyldes ikke ønsket om at genere eller undergrave disse skolers stilling, men udelukkende, at alle skoleformer, hvad enten det er den offentlige skole i by som på land eller de private skoler over hele landet, bør være med til i fællesskab at bære de byrder, en lærerrationering og en stærkere centralisering af skolerne kan medføre.

Det er imidlertid slet ikke sikkert, at en omfattende rationering og centralisering behøver at betyde forringede undervisningsmuligheder, idet man gennem en centralisering meget vel kan opleve, at de ældste

klasser får langt flere og bedre undervisningstilbud, ligesom man i de mindste år-gange godt kan praktisere den intime og avancerede undervisning, selv om der er tale om større skoletyper.

En undersøgelse vil såvel af de her anførte grunde som af hensyn til økonomien være af meget stor betydning.

Undervisningsminister *K. B. Andersens* svar (30. juli 1965):

Den undersøgelse, folketingsmand Dupont med rette efterlyser, er allerede i fuld gang. Som led i undersøgelsen er ministeriet i færd med at foretage en omfattende kortlægning af den danske folkeskoles strukturmæssige og bygningsmæssige forhold på grundlag af oplysninger, som i sommeren og efteråret 1964 er indhentet fra samtlige skoledirektioner og byråd landet over.

Formålet er ad denne vej at få fremskaffet et grundlag dels til bedømmelse af den aktuelle situation bl. a. med henblik på administrationen af igangsættelsestilladelser, dels til hjælp ved planlægningen af det fremtidige skolebyggeri, hvor det er meget væsentligt, at fejlinvesteringer undgås. Forskellige eksempler fra den sidste tid viser, hvor hurtigt skolebygninger kan blive overflødiggjort af udviklingen, når der i en kommune handles på for kort sigt.

En tidssvarende udbygning af folkeskolen med udvidet adgang til ny og alsidige undervisningsformer, især på de ældste klassetrin, gør det nødvendigt, at man gennem en fornuftig planlægning søger at sikre den både ud fra pædagogiske og økonomiske synspunkter bedst mulige anvendelse af lærerkræfter og investeringer. Dette vil ofte forudsætte en vis centralisering af undervisningen særligt for de ældste årgange. 8.-10. klasserne kan simpelt hen ikke leve op til elevernes behov, hvis elevgrundlaget i den enkelte skole er så lille, at der ikke i rimeligt omfang kan tages hensyn til elevernes forskellige evner og interesser. Det er afgørende vigtigt, at kommunegrænser ikke kommer til at spærre for elevernes uddannelsesmæssige muligheder.

Ved en sådan centralisering vil der ikke alene kunne opnås begrænsning af investeringerne og bedre udnyttelse af lærerkræfterne, men ofte også bedre undervisningsmuligheder.